

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Sylvy Šiškeové a Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, zast. Mgr. Janem Bučkem, advokátem se sídlem Vítězslava Nezvala 604, Frýdek – Místek, proti žalovanému: **Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí**, se sídlem Náměstí 3, Frýdlant nad Ostravicí, proti sdělením žalovaného ze dne 16. 6. 2023, zn. MUFO 63846/2023 a zn. MUFO 67884/2023, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 11. 2023, č. j. 22 A 44/2023-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se dvěma žádostmi ze dne 6. 3. 2023 adresovanými žalovanému domáhala opravy zřejmých nesprávností v usnesení o zastavení opakovaného stavebního řízení a v rozhodnutí o dodatečném povolení stavby. Obě rozhodnutí se týkala stavebního záměru označeného jako *Novostavba rodinného domu na parc. č. X, k. ú. N. V. u F. n. O.* (dále jen „novostavba“). Žalovaný ji dvěma sděleními vyrozuměl, že žádostem nemůže vyhovět. Žalobkyně se proti těmto sdělením bránila podáními označenými jako „odvolání“. Na ně žalovaný reagoval sděleními ze dne 16. 6. 2023, která jsou předmětem nynějšího soudního přezkumu.

[2] Žalobkyně se proti oběma sdělením bránila u Krajského soudu v Ostravě žalobou podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) téhož zákona. Dospěl k závěru, že napadená sdělení jsou vyloučena ze soudního přezkumu. Aktivní legitimace ve správním soudnictví je spjata s tvrzeným zásahem do právní sféry žalobce. K tomu však s ohledem na obsah žádosti o opravu zřejmých nesprávností nemohlo dojít. Žalobkyni nesvědčilo právo podat odvolání a jeho nevyřízením nemohla být dotčena na svých právech.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti namítla, že byt krajský soud žalobu projednal věcně, odmítl ji. Nesouhlasí se závěrem, že nemohla být dotčena na svých právech. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. III. ÚS 542/09, plyne, že se správní orgán nemůže vyhýbat vyřízení odvolání vydáním sdělení, které by soud nemohl přezkoumat.

[4] Stěžovatelka dále uvedla, že obě rozhodnutí, jichž se měla oprava týkat, byla vydána na základě rozsudku, jenž zrušil společný souhlas pro novostavbu. S odkazem na usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 9. 2012, č. j. 2 As 86/2010-76, č. 2725/2013 Sb. NSS, argumentuje návazností rozhodnutí žalovaného, jichž se měla oprava zřejmých nesprávností týkat, na zrušený společný souhlas. Podle zrušujícího rozsudku krajského soudu ze dne 20. 8. 2020, č. j. 22 A 97/2019-39, byla stěžovatelka účastníkem řízení. Proto jí nemůže jít k tíži, že § 70 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nestanoví formu zamítnutí žádosti o provedení opravy. Žalovaný stěžovatelce odepřel právo na přístup k soudu.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[7] Předmětem řízení o této kasační stížnosti je usnesení, jímž krajský soud odmítl pro nepřipustnost stěžovatelčinu žalobu. Směřuje-li kasační stížnost proti usnesení o odmítnutí žaloby, přichází z povahy věci v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu [rozsudky Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 43/2003-38, č. 524/2005 Sb. NSS, ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS, či ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65].

[8] NSS se proto zabýval pouze tím, zda krajský soud odmítl žalobu v souladu se zákonem. Neposuzoval tedy důvodnost stěžovatelčiny žaloby, neboť to před ním neučinil ani krajský soud. Kasační soud nesouhlasí se stěžovatelčíným tvrzením, že krajský soud posoudil žalobu věcně. Krajský soud ve svém usnesení posoudil, zda jsou napadená sdělení rozhodnutími podle § 65 s. ř. s. Jelikož dospěl k závěru, že tomu tak není, žalobu odmítl.

pokračování

[9] NSS ze správního spisu ověřil, že žalovaný vydal dne 27. 5. 2021 usnesení o zastavení opakovaného stavebního řízení a dne 14. 12. 2021 rozhodnutí o dodatečném povolení stavby. Obě rozhodnutí se týkají novostavby a stěžovatelka byla účastníkem těchto řízení. V březnu 2023 se domáhala opravy zřejmých nesprávností v obou rozhodnutích. Šlo o upřesnění názvu souboru staveb a doplnění relevantních právních ustanovení. Těmto návrhům žalovaný dvěma sděleními ze dne 21. 3. 2023 nevyhověl. Stěžovatelka podala proti oběma sděleními odvolání, která žalovaný postoupil Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje jako nadřízenému správnímu orgánu. Krajský úřad věci vrátil žalovanému jako příslušnému orgánu k postupu podle § 156 správního řádu. Naznal, že žalovaný nepochybil, pokud o žádostech o opravu zřejmých nesprávností nevydal rozhodnutí, ale prostá sdělení, neboť na otázku formy negativního vyřízení žádosti o opravu existují různé právní názory. Oprava zřejmých nesprávností nemá v § 70 správního řádu pevně stanovenou formu. Žalovaný poté na stěžovatelčinu odvolání reagoval nyní napadenými sděleními.

[10] Podle stěžovatelky krajský soud věc nesprávně posoudil a zasáhl do jejího práva na přístup k soudu. NSS však v postupu krajského soudu pochybení neshledal.

[11] Krajský soud se v usnesení nejprve s odkazy na judikaturu NSS zabýval otázkou, zda jsou napadená sdělení rozhodnutími ve smyslu § 65 s. ř. s. Uzavřel, že se jedná pouze o informační sdělení, která do stěžovatelčiny právní sféry nezasahují. Nejde tedy o rozhodnutí v materiálním slova smyslu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. (rozsudky NSS ze dne 22. 6. 2006, č. j. 6 Ads 84/2005-52, ze dne 21. 5. 2007, č. j. 4 Ans 6/2005-117, či ze dne 14. 7. 2004, č. j. 7 As 20/2004-87).

[12] Dále krajský soud odkázal na usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS, a ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, č. 1764/2009 Sb. NSS. Z nich plyne, že žalobní legitimace je spjata s tvrzeným zásahem do právní sféry žalobce. Nejde o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil či zrušil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře (rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2008, č. j. 4 Ans 9/2007-197, č. 1717/2008 Sb. NSS).

[13] Podle žaloby stěžovatelka spatřovala zásah do své právní sféry v dotčení na právu na vyřízení odvolání. Vzhledem k charakteru požadovaných oprav obou rozhodnutí z roku 2021 krajský soud dovodil, že stěžovatelce nepříslušelo právo podat odvolání. I kdyby žalovaný jejím žádostem vyhověl a opravná rozhodnutí vydal, neprojevila by se v její právní sféře. Stejně by tomu bylo, pokud by k opravě zřejmých nesprávností došlo na žádosti jiného účastníka řízení či z úřední povinnosti. Jestliže by se vydání opravných rozhodnutí nemohlo projevit ve stěžovatelčině právní sféře, nemohlo se v ní projevit ani jejich nevydání. Jinými slovy, nelze-li dovodit žádné (natož přímé) dotčení stěžovatelčiných práv neprovedením opravy, nelze připustit ani právo podat odvolání proti nevyhovění požadavku na opravu (ať už v jakékoli formální podobě). S tímto závěrem krajského soudu se NSS ztotožnil.

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti poukazuje na svou argumentaci, podle níž mělo být o odvolání formálně rozhodnuto. Nenapadá však stěžejní závěr krajského soudu, podle

něhož nemohlo neprovedení opravy rozhodnutí zasáhnout do její právní sféry. Stejnou stěžovatelčinou argumentací, pouze v řízení o kasační stížnosti týkající se zásahové žaloby, kterou stěžovatelka souběžně podala, se kasační soud zabýval v rozsudku ze dne 13. 3. 2024, č. j. 2 As 388/2023-28. Dospěl k závěru, že žalovaný postupoval formálně správně, pokud na podání, jimiž stěžovatelka požadovala provést opravu rozhodnutí, reagoval pouze přípisy. Je zřejmé, že proti přípisu, jímž je účastník vyrozuměn, že nebude provedena oprava rozhodnutí, se nelze bránit odvoláním (§ 81 správního řádu). Stěžovatelka si nemohla vymoci vydání rozhodnutí o odvolání ani tím, že se bránila proti vyrozumění žalovaného o neprovedení opravy rozhodnutí podáním označeným jako odvolání. Tím, že stěžovatelka podala „odvolání“ proti úkonu, jenž není rozhodnutím ani usnesením, nevzniklo jí procesní právo na rozhodnutí o odvolání. V podrobnostech NSS odkazuje na odůvodnění citovaného rozsudku.

[15] Je třeba zdůraznit, že se v posuzované věci nejedná o situaci, v níž by se správní orgán vyhýbal rozhodnutí o odvolání a bránil stěžovatelce v ochraně jejích práv tím, že by její podání vyřídil pouze přípisem. Nynější procesní situaci nelze ani srovnávat s případem, který Ústavní soud posuzoval v nálezu sp. zn. III. ÚS 542/09. Stěžovatelka s poukazem na něj tvrdila, že s jejími „odvoláními“ mělo být formálně naloženo jako s řádným opravným prostředkem. V citovaném nálezu však šlo o odvolání proti rozhodnutí ve smyslu správního řádu, nikoli proti úkonu, jenž takovým rozhodnutím není.

[16] NSS se tedy ztotožnil i se závěrem krajského soudu, že v posuzované věci nemohlo dojít k dotčení stěžovatelčiny právní sféry. Krajský soud proto nepochybil, pokud žalobu odmítl jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.

[17] Na výše uvedeném nic nemění poukaz stěžovatelky na usnesení rozšířeného senátu č. j. 2 As 86/2010-76. Rozšířený senát se zde zabýval povahou souhlasů vydávaných podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), jež jsou jinými úkony podle IV. části správního řádu. Konstatoval, že souhlasy jsou způsobilé zasáhnout právní sféru třetích osob, byť nejsou rozhodnutími podle § 65 s. ř. s. Usnesením ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017-43, č. 3931/2019 Sb. NSS, rozšířený senát svůj názor přehodnotil tak, že souhlasy podle stavebního zákona rozhodnutími jsou. Krajský soud však správně naznal, že nemohlo dojít k dotčení stěžovatelčiny právní sféry, což vylučuje aplikaci závěrů usnesení č. j. 2 As 86/2010-76.

[18] Důvodná není ani stěžovatelčina argumentace, podle níž krajský soud nevymezil, které ze dvou napadených sdělení není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. V bodě 19 svého usnesení sice uvedl „*napadené sdělení*“ v jednotném čísle, je však zcela evidentní, že po celou dobu pojednává o obou napadených sděleních (např. body 7, 12 nebo 13 napadeného usnesení).

[19] NSS ve shodě s bodem 24 již citovaného rozsudku č. j. 2 As 388/2023-28 dodává, že správní orgán může tím, že nevyhoví podání, kterým účastník řízení požaduje provést opravu rozhodnutí, v určitých mimořádných případech přímo zkrátit tohoto účastníka na jeho právech (např. pokud jsou vydanému rozhodnutí fakticky odňaty zákonem

pokračování

předvídané právní účinky v důsledku toho, že rozhodnutí obsahuje zjevnou nesprávnost). Závěr o absolutní nemožnosti bránit se proti připsu správního orgánu odvoláním nezabývá nicméně takového účastníka přístupu k ochraně. Ten by totiž v takovém případě mohl podat žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu, jenž by spočíval v tom, že správní orgán neprovedl opravu zřejmých nesprávností rozhodnutí. V posuzované věci však taková mimořádná situace nenastala.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Neúspěšná stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2024

Tomáš Kocourek
předseda

senátu